

DR. BARTA NÁNDOR, ÜGYVÉD

Szoftverjogok **három oldalról** –
Kiket illetnek a
szellemi alkotások jogai?

K
KOMOR HENNEL
ATTORNEYS

Miről is lesz szó?

- A fejlesztés során **több konstrukcióban** dolgozhatnak együtt a szereplők: munkavállalókkal, szabadúszókkal, partner cégekkel.
- Ezek során **sokféle** szellemi alkotás jöhet létre
- Komoly **anyagi és eszmei értéket** képviselnek
- Fontos tisztázni, hogy **kit illet** a létrehozott szellemi alkotás joga
- Szolgálati mű vs. szerzői mű

Leggyakoribb konstrukciók

Munkavállaló

- Csapat szükséges a legtöbb esetben
- Kapacitás kihasználatlansága
- Betanítás és bérköltségek

Szabadúszó

- Legolcsóbb
- Szűk tapasztalat
- Korlátozott rendelkezésre állás

Partner cég

- Drága
- Teljes csapat
- Kapacitás optimalizált

Ezek tisztán pénzügyi alapon rendezik a fejlesztői igényeket, azonban meg kell hozzá találni a **megfelelő szerződéses formát is**.

Mi is a szerzői mű?

Egyéni, eredeti jellegű alkotás + irodalom, a **tudomány** és a művészet minden alkotása

irodalmi mű

zenemű

adatbázis

szoftver

grafikai alkotás

stb.

film

műszaki létesítmények
terve

Szoftverek védelme

Abban különbözik más iparjogvédelmi oltalmi formától, hogy nem szükséges – hétköznapi nyelvezettel élve – külön „levédelni”. A szerzői jogi védelem a szoftver megalkotásától kezdve védi annak megalkotóját, bármiféle nyilvántartásba vétel, regisztráció nélkül.

Megrendelés alapján történő eredmény létrehozataláról van szó, következésképp leginkább egy vállalkozási jogviszony jellegeit hordja magán.

Azonban éppen a szoftverfejlesztési szerződések fent kifejtett speciális tárgya miatt, nem szabad figyelmen kívül hagyni, a szerzői jogi kérdéseket. Ezen szerződéstípust az Sztv. jövőben megalkotandó műre vonatkozó szerződésnek minősíti, s a törvény 49. §-ában kerül szabályozásra.

Ezen szabályok ismerete egy szoftverfejlesztési szerződés megkötése előtt különösen fontos, ugyanis a hagyományostól eltérő szabályok vonatkoznak a hibás teljesítésre, a szoftver átadás-átvételére továbbá fontos, hogy jogátruházási vagy felhasználás-engedélyezési rendelkezés hiányában a szoftver puszta átadásával a megrendelő még csak a szoftver telepítésére és futtatására sem szerezhethet jogot.

Szerzői jogok csoportjai

Személyhez fűződő jogok

Nyilvánosságra hozatal joga

Visszavonás joga

Névfeltüntetés joga

A mű integritásához való jog

Vagyoni jogok

Biztosítják, hogy az alkotó a műve piaci sikeréből anyagilag részesülhessen.

Főszabály szerint nem ruházhatók át. A személyhez fűződő semmilyen formában, a vagyoni alól vannak kivételek, ilyen pl. a szoftver.

Licenc vagy átruházás?

Licenc

Időlegesen kerülnek
átruházásra

Nem teljes körű

Átruházás

Véglegesen kerül
átruházásra

Teljeskörű

A szerzői vagyoni jogok gyakorlásának egyik módja tehát a műnek a felhasználására való engedély megadása.

Egyre gyakoribb azonban az is, hogy a szerző nem maga, hanem az ő oldalán gazdasági társaság, képviselő, ügynök vagy egyéb hasonló pozíciójú személy köti meg a szerződést, ahol fontos, hogy ez a személy vagy szervezet megfelelő képviseleti joggal rendelkezzen a szerződés megkötésére.

Felhasználási szerződés

Licenc szerződés

- A felhasználási szerződés alapján tehát a szerző engedélyt ad művének felhasználásra ennek fejében pedig a felhasználó köteles díjat fizetni.

Egy felhasználási szerződés esetében fontos az átengedett vagyoni jogok terjedelméről is rendelkezni.

A felhasználási engedély rugalmasabb olyan értelemben, hogy külön rendelkezhetünk arról milyen vagyoni jogokra terjed ki a felhasználási jog, az tovább engedhető-e másnak, kizárólagos-e a felhasználási jog, milyen területre szól és milyen időtartamra. Ha a szerződés nem jelöli meg azokat, akkor az a szerződés céljának megvalósításához elengedhetetlenül szükséges felhasználási módra és mértékre korlátozódik.

Fontos továbbá, hogy a korlátozásokat megfelelően rögzítsük. Ha pl. az időtartamról nem rendelkezünk, akkor a teljes védelmi időre (70 év) szól a vagyoni jogok átruházása.

Jogátruházási szerződés

Átruházási szerződés

- A jogátruházás előnye abban áll, hogy valamennyi szerzői vagyoni jogot (kivéve az átdolgozás jogát) egyszerre átruházhatjuk a megrendelőre.

A vagyoni jogok átruházása esetén tehát a szerző rendelkezési joga – a személyhez fűződő jogoktól eltekintve – teljes mértékben megszűnik a mű felett.

A szolgálati mű = munkaviszonyban létrehozott szerzői mű

- Ha megfelel a szerzői mű feltételeinek
- Ha a munkavállaló **munkaviszonyból folyó kötelessége**
- Ha a mű átadása megtörténik,

a törvény erejénél fogva a munkáltató megszerzi a szerzői vagyoni jogokat!

Egyéb munkavégzésre irányuló jogviszonyokra ez nem igaz!

Nem szállnak át a munkáltatóra, de csak korlátozottan érvényesülhetnek a szolgálati művek esetében **a szerző személyhez fűződő jogai**

- **A mű nyilvánosságra hozatala**

De! A szolgálati mű munkáltatónak való átadása egyben a nyilvánosságra hozatalhoz való hozzájárulásnak is minősül

- **Szerző nevének feltüntetése**

Ha a munkavállaló visszavonja a szolgálati művét, a munkáltató a szerző nevének feltüntetését köteles mellőzni

- **A mű egységének védelme**

Ha a munkáltató változtat a művön, és ezzel nem ért egyet a szerző, kérheti nevének mellőzését

A szolgálati mű

A szolgálati mű

- A szolgálati mű díjazása alapvetően a munkabérben benne van.
- **De!** a szerzőt megfelelő és külön díjazás illeti meg, ha a munkáltató a felhasználásra másnak engedélyt ad vagy a művel kapcsolatos vagyoni jogokat másra átruházza. **Kivétel: szoftver**, adatbázis, film
- Arányos
- A díjazásról a jogosult csak kifejezett nyilatkozattal mondhat le
- Általános szerződési feltétellel (kollektív szerződésben vagy szerzői jogi szabályzatban) kizárható a munkavállaló szerző díjazása

A munkavállalók díjazása

- Ez azt jelenti, hogy a **szoftver átadásával** a szerzők rendelkezési joga **automatikusan megszűnik**, további díjigényei elenyésznek, és csupán a nevük feltüntetésének mellőzését kérhetik (a személyhez fűződő jogok részeként). Az Szt. ugyanakkor **nem zárja ki a felek eltérő megállapodását**, vagyis többletjogok biztosítását a szerzőknek.
- Ez munkáltatói oldalon mindenképp egy **nagy előny** a külsős fejlesztőkkel / cégekkel szemben, mivel ott ezekről a vagyoni jogokról külön, részletesen a szerződésben kell rendelkezni.

Szerződési szempontok

Munkavállaló

- Munkáltató szerzi meg a vagyoni jogokat a törvény erejénél fogva
- Ettől el lehet térni szerződésben
- Nem igényel nagy szabályozást
- Érdemes belső szabályzatban is rögzíteni az ehhez kapcsolódó folyamatokat

Szabadúszó

- Fontos a felhasználási szerződés megkötése, de szoftver esetében nem kötelező írásba foglalni (ajánlat elfogadása)
- Kizárólagosság csak kifejezett kikötés esetén van (írásba kell foglalni)
- A szerző számára kedvezőbb értelmezést kell elfogadni bizonytalanság esetén.

Partner cég

- Magyarországi leányvállalatok, franchise partnerek általában SCC-vel, GTC-vel dolgoznak, ezeket mindig érdemes áttekinteni, de legalább véleményeztetni akár belső jogi részleggel, akár külső tanácsadóval, ha core business tevékenységet érint a szoftver.
- Jövőben megalkotandó műnek minősül, így bonyolultabb szerződéses kikötések szerepelnek benne, mint egy sima vállalkozási szerződésben.

Összegzés

Miért fontos az innováció és a szellemi tulajdon tudatosság cégen belül?

A szellemi alkotás hasznosítása

- instant cégérték, cégvagyon, goodwill növekedést eredményez
- kedvezőbb piaci értékelést jelent EXIT esetén
- ösztönzi a munkavállalókat
- piaci versenyelőnyt jelent

Összegzés

+1 Miért fontos az innováció és a szellemi tulajdon tudatosság cégen belül?

- A vállalkozások által létrehozott, továbbfejlesztett szoftverek, szabadalmak, használati minták jelentős adókedvezményekre jogosítanak a társasági és az iparűzési adóban, valamint az innovációs járuléokban. A kutatás-fejlesztési tevékenység szintén adókedvezményekre jogosít, nemcsak az előző három adó esetén, de a szociális hozzájárulási adóban és a KIVÁ-ban (kisvállalati adó) is.
- Ezeket a jelentős adókedvezményeket 20 – azokra egyébként jogosult – vállalkozásból átlagosan kevesebb, mint 1 használja ki.

Köszönöm megtisztelő figyelmüket!

www.komorhennel.hu

K
KOMOR HENNEL
ATTORNEYS

